

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»

Микола ПИСАРЄВСЬКИЙ

«__» _____ 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**ПОЛІТИКА ГЛОБАЛЬНИХ АКТОРІВ В КРАЇНАХ АЗІЇ ТА
АФРИКИ**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»
(шифр і назва)

освітня програма _____ «Міжнародно-політична регіоналістика»
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ за вибором
(обов'язкова / за вибором)

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

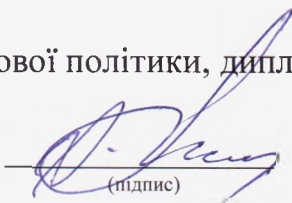
«28» серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат історичних наук, доцент кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Онацький Максим Юрійович.

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від «26» серпня 2025 року, протокол № 1

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

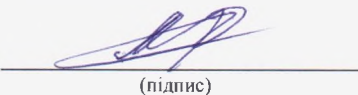

(підпис)

доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика»

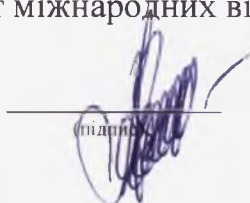
(підпис)

Михайло СІДОРОВ
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «27» серпня 2025 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»:

(підпис)

доц. Ганна ПАНАСЕНКО
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Політика глобальних акторів в країнах Азії та Африки» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародно-політична регіоналістика» підготовки магістрів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є ознайомлення студентів із особливостями політики глобальних міжнародних акторів в країнах Азії та Африки.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

1. Сформувати у студентів уявлення щодо ролі та місця глобальних міжнародних акторів в Азії та Африці.
2. Сформувати у студентів уявлення щодо економічних та політичних інтересів основних позарегіональних гравців в Азії та Африці.
3. Ознайомити студентів з особливостями здійснення глобальними акторами своєї зовнішньої політики в Азії та Африці.
4. Сформувати у здобувачів уявлення щодо впливу глобальних міжнародних гравців на політичні процеси в азіатському та африканському регіонах.
5. Ознайомити студентів із механізмами реалізації глобальними акторами своєї міжнародної політики в Азії та Африці.
6. Сформувати у студентів навички реферування та аналізу літератури, яка містить інформацію стосовно політики глобальних акторів у країнах Азії та Африки.
7. Сформувати у здобувачів вміння та навички самостійної роботи з літературою.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
22 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
11 год.	-
Лабораторні заняття	
год.	-

Самостійна робота	
87 год.	-
Індивідуальне завдання	
-	-

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні здобути такі компетентності:

- загальні компетентності:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- фахові (спеціальні) компетентності:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК11. Здатність аналізувати ключові політичні, соціальноекономічні та культурні проблеми розвитку Європейського та Американського регіону, країн Сходу, євроінтеграційні пріоритети України в контексті глобальних тенденцій світової політики.

СК13. Здатність аналізувати, прогнозувати та оцінювати процеси прийняття зовнішньополітичних рішень, визначати пріоритетні напрямки зовнішньополітичного партнерства України з провідними країнами та міжнародними організаціями, використовувати комунікативні засоби для позитивного просування іміджу України серед цільових зарубіжних аудиторій.

1.7. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН13. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН14. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

РН15. Проводити експертний аналіз політичних систем, економік, культурних процесів країн та регіонів, їх зв'язків з Україною.

РН16. Складати комплексну експертно-аналітичну характеристику європейських, американських, азійських регіонів та гравців, визначати та прогнозувати стан міжнародних відносин в регіоні та політичний вплив Європи, Східної та Південно-Східної Азії у сучасному світі.

1.8. Пререквізити навчальної дисципліни:

Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з таких дисциплін, як: «Історія міжнародних відносин», «Теорія міжнародних відносин», «Політологія», «Філософія», «Міжнародно-політична регіоналістика», «Політичний консалтинг».

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1.

Геополітичні та гео економічні інтереси США в Азії та Африці

Політичні, економічні та безпекові інтереси США в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Еволюція відносин США та країн Східної та Південно-Східної Азії в постбіполярний період. Стан та перспективи розвитку відносин США та КНР. Особливості військово-політичної співпраці США з країнами Азійсько-Тихоокеанського та Індо-Тихоокеанського регіонів. Індія та США: особливості двосторонньої взаємодії. Еволюція відносин США та Пакистану. Афганістан в системі зовнішньополітичних координат США. Розвиток співробітництва США з країнами Центральної Азії. Близькосхідний вектор зовнішньої політики США. Інтереси США в Африці. Стратегія США в Африці та особливості її реалізації. Еволюція африканської політики США в першій чверті XXI ст. Розвиток відносин США з провідними державами Африки.

Тема 2.

КНР як економічний та геополітичний чинник в країнах Азії та Африки

Економічні та політичні інтереси КНР в Східній Азії. Розвиток співпраці КНР з країнами Південно-Східної Азії. Особливості двостороннього та багатостороннього співробітництва Китаю та країн Центральної Азії. Інтереси Китаю на Близькому Сході. Специфіка вибудовування відносин КНР з країнами ісламського світу. Африканський напрям зовнішньої політики Китаю. Геополітичні та економічні інтереси Китаю в Африці. Розвиток відносин КНР з провідними державами Африки. Засоби «м'якої сили» КНР та особливості їх застосування в міжнародній політиці. Ініціатива «Один пояс, один шлях» як інструмент просування інтересів Китаю в країнах Азії та Африки.

Тема 3

Індія як новий позарегіональний гравець в Азії та Африці

Економічні та політичні інтереси Індії в Східній та Південно-Східній Азії. Індія та Китай: суперечності розвитку двосторонніх стосунків. Індо-пакистанські відносини та їх вплив на ситуацію в регіоні Південної Азії. Афганістан в системі зовнішньополітичних координат Індії. Розвиток співпраці Індії з країнами Центральної Азії. Близькосхідний вектор зовнішньої політики Індії. Економічні та політичні інтереси Індії в Африці. Розвиток відносин Індії з провідними державами Африки.

Тема 4.

ЄС як позарегіональний актор в Азії та Африці

Європейський Союз у сучасній системі міжнародних відносин. Становлення відносин Європейського Економічного Співтовариства з країнами Азії та Африки в 1970-х – 1980-х рр. Ломейські конвенції: сутність угод, мета та особливості їх реалізації. Розвиток відносин ЄС з країнами Сходу в постбіполярний період. Особливості економічного співробітництва ЄС з КНР. Відносини ЄС та країн Східної та Південно-

Східної Азії. Розвиток співпраці ЄС та Індії. Близькосхідний вектор зовнішньої політики ЄС. Еволюція політики Євросоюзу щодо країн Центральної Азії. Африканський напрям зовнішньої політики Європейського Союзу. Особливості співпраці ЄС з провідними регіональними організаціями в Азії та Африці.

Тема 5.

Економічні та політичні інтереси Франції в країнах Азії та Африки

Економічні та політичні інтереси Французької Республіки в Східній та Південно-Східній Азії. Особливості зовнішньої політики Франції в Індо-Тихоокеанському регіоні. Еволюція двосторонніх стосунків Французької Республіки з країнами Центральної Азії. Зовнішньополітичні пріоритети Франції на Близькому Сході. Еволюція африканського напрямку зовнішньої політики Французької Республіки в другій половині XX – першій чверті XXI ст. «Арабська весна» та її вплив на розвиток відносин Франції з країнами Близького Сходу та Африки. Участь Франції у військових та миротворчих операціях на Близькому Сході та в регіоні Сахелю. Політика «м'якої сили» Французької Республіки та особливості її застосування в Африці.

Тема 6.

Азійський та африканський вектор зовнішньої політики Великої Британії

Економічні, політичні та безпекові інтереси Великої Британії в Азійсько-Тихоокеанському та Індо-Тихоокеанському регіонах. Розвиток відносин Сполученого Королівства з державами Південної Азії. Країни Центральної Азії в системі зовнішньополітичних координат Великої Британії. Інтереси Великої Британії на Близькому Сході. Економічні та політичні інтереси Великої Британії в Африці. Еволюція африканського напрямку зовнішньої політики Сполученого Королівства. Особливості економічного та військово-політичного співробітництва Великої Британії з країнами Африки.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Геополітичні та гео економічні інтереси США в Азії та Африці	22	4	2			16
Тема 2. КНР як економічний та геополітичний чинник в країнах Азії та Африки	22	4	2			16
Тема 3. Індія як новий позарегіональний гравець в Азії та Африці	22	4	2			16
Тема 4. ЄС як позарегіональний актор в Азії та Африці	10	2	1			7

Тема 5. Економічні та політичні інтереси Франції в країнах Азії та Африки	22	4	2			16
Тема 6. Азійський та африканський вектор зовнішньої політики Великої Британії	22	4	2			16
Усього годин	120	22	11			87

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Геополітичні та гео економічні інтереси США в Азії та Африці</i>	2
2	<i>Тема 2. КНР як економічний та геополітичний чинник в країнах Азії та Африки</i>	2
3	<i>Тема 3. Індія як новий позарегіональний гравець в Азії та Африці</i>	2
4	<i>Тема 4. ЄС як позарегіональний актор в Азії та Африці</i>	1
5	<i>Тема 5. Економічні та політичні інтереси Франції в країнах Азії та Африки</i>	2
6	<i>Тема 6. Азійський та африканський вектор зовнішньої політики Великої Британії</i>	2
	Разом	11

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
<i>Тема 1. Геополітичні та гео економічні інтереси США в Азії та Африці</i> <i>Завдання:</i> з'ясувати, які політичні, економічні та безпекові інтереси мають Сполучені Штати Америки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні; дослідити еволюцію відносин США та країн Східної та Південно-Східної Азії в постбіполярний період; розглянути стан та перспективи розвитку відносин США та КНР; проаналізувати особливості військово-політичної співпраці США з країнами Азійсько-Тихоокеанського та Індо-Тихоокеанського регіонів; висвітлити напрями двосторонньої взаємодії Індії та США; розглянути еволюцію відносин США та Пакистану; дослідити місце Афганістану в системі зовнішньополітичних координат США, охарактеризувати стосунки США з країнами Центральної Азії; дослідити особливості зовнішньої політики США на Близькому Сході; з'ясувати інтереси США в Африці; дослідити стан та перспективи розвитку відносин США з провідними державами Африки.	16

<i>Тема 2. КНР як економічний та геополітичний чинник в країнах Азії та Африки</i> <i>Завдання:</i> з'ясувати економічні та політичні інтереси КНР в Східній Азії; дослідити розвиток співпраці КНР з країнами Південно-Східної Азії; проаналізувати особливості двостороннього та багатостороннього співробітництва Китаю та країн Центральної Азії; з'ясувати інтереси Китаю на Близькому Сході; дослідити особливості розвитку відносин КНР з країнами ісламського світу; з'ясувати економічні інтереси Китаю в Африці; охарактеризувати розвиток стосунків КНР з провідними державами Африки; дослідити засоби «м'якої сили» КНР та особливості її застосування в міжнародній політиці; оцінити значення ініціативи «Один пояс, один шлях» як інструменту просування інтересів Китаю в країнах Азії та Африки.	16
<i>Тема 3. Індія як новий позарегіональний гравець в Азії та Африці</i> <i>Завдання:</i> з'ясувати економічні та політичні інтереси Індії в Східній та Південно-Східній Азії; проаналізувати суперечності розвитку двосторонніх стосунків Індії та Китаю; дослідити вплив індо-пакистанських відносин на ситуацію в регіоні Південної Азії; з'ясувати місце Афганістану в системі зовнішньополітичних координат Індії; охарактеризувати стан та перспективи розвитку співпраці Індії з країнами Центральної Азії, проаналізувати особливості близькосхідної політики Індії; з'ясувати економічні та політичні інтереси Індії в Африці; проаналізувати відносини Індії з провідними державами Африки.	16
<i>Тема 4. ЄС як позарегіональний актор в Азії та Африці</i> <i>Завдання:</i> дослідити процес становлення відносин Європейського Економічного співтовариства з країнами Азії та Африки в 1970-х – 1980-х рр.; розглянути Ломейські конвенції, їх сутність, мету та особливості реалізації; дослідити специфіку розвитку відносин ЄС з країнами Сходу в постбіполярний період; проаналізувати особливості економічного співробітництва ЄС з КНР; охарактеризувати стан та перспективи розвитку відносин ЄС та країн Східної та Південно-Східної Азії; висвітлити особливості розвитку співпраці ЄС та Індії; проаналізувати політику Євросоюзу в регіоні Центральної Азії; дослідити близькосхідний вектор зовнішньої політики ЄС; з'ясувати економічні та політичні інтереси ЄС в Африці; проаналізувати основні напрями африканського вектору зовнішньої політики Європейського Союзу; розглянути особливості співпраці ЄС з провідними регіональними організаціями в Азії та Африці; охарактеризувати механізми реалізації Європейським Союзом своїх геоекономічних та політичних інтересів в Азії та Африці.	7
<i>Тема 5. Економічні та політичні інтереси Франції в країнах Азії та Африки</i> <i>Завдання:</i> охарактеризувати економічні та політичні інтереси Французької Республіки в Східній та Південно-Східній Азії; дослідити особливості зовнішньої політики Франції в Індо-Тихоокеанському регіоні; розглянути еволюцію двосторонніх стосунків Французької Республіки з країнами Центральної Азії.; з'ясувати зовнішньополітичні пріоритети Франції на Близькому Сході; дослідити еволюцію африканського напрямку зовнішньої політики Французької Республіки в другій половині ХХ – першій чверті ХХІ ст.; оцінити вплив «арабської весни» на розвиток відносин Франції з країнами Близького Сходу та Африки; дослідити участь Франції у військових та миротворчих операціях на Близькому Сході та в регіоні Сахелю; розглянути засоби «м'якої сили» Французької Республіки та особливості їх застосування в Африці.	16

<i>Тема 6. Азійський та африканський вектор зовнішньої політики Великої Британії</i> <i>Завдання:</i> з'ясувати економічні, політичні та безпекові інтереси Великої Британії в Азійсько-Тихоокеанському та Індо-Тихоокеанському регіонах; охарактеризувати розвиток відносин Сполученого Королівства з державами Південної Азії; дослідити специфіку розвитку стосунків Великої Британії з країнами центральноазійського регіону; проаналізувати інтереси Великої Британії на Близькому Сході; розглянути особливості близькосхідної політики Сполученого Королівства; з'ясувати економічні та політичні інтереси Великої Британії в Африці; дослідити еволюцію африканського напрямку зовнішньої політики Сполученого Королівства; висвітлити особливості економічного та військово-політичного співробітництва Великої Британії з країнами Африки.	16
Разом	87

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Не передбачене навчальним планом

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни використовуються такі види навчальних занять, як лекції та семінарські заняття.

Під час проведення лекцій використовуються такі методи та технології викладання, як читання лекцій, демонстрація презентацій та інших наочних матеріалів, обговорення зі студентами ключових проблемних питань тем лекцій.

Під час проведення семінарських занять використовуються такі методи та технології викладання, як виступи студентів з доповідями за темою семінару, дискусії за ключовими питаннями.

Основними формати й методами самосійної роботи студентів з дисципліни є повторення питань тем лекційних занять за конспектом лекцій, опрацювання основної літератури, опрацювання додаткової літератури, виконання додаткових завдань.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та семінарських занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати результати дослідницької роботи із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Сума балів, які студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення залікової роботи. Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти протягом семестру повинен набрати не менше 10 балів (поточна

успішність). В умовах дії обставин непоборної сили, як виняток, студент може бути допущеним з меншою кількістю балів.

Залік складається в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Політика глобальних акторів в країнах Азії та Африки». Залікова робота включає 40 тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Максимальна оцінка, яку здобувач вищої освіти має можливість отримати за результатами залікової роботи, складає 40 балів.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль та самостійна робота						Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	40	100
10	10	10	10	10	10			

T1, T2 ... T4 – теми розділів

У процесі вивчення кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 10 балів. Максимально студент може отримати 60 балів. Залік оцінюється в 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів за вивчення дисципліни складає 100 балів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії поточного оцінювання знань студентів
10	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом; виявляє творчі здібності; здатен самостійно ставити та вирішувати завдання; самостійно знаходити та використовувати матеріал; вільно самостійно та аргументовано викладає його під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; демонструє вміння самостійно робити висновки; студент активно працює протягом семінарського заняття; впевнено відповідає на додаткові запитання; відповідь обов'язково супроводжується інформативною презентацією.
9	Відповідь студента є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію; зроблені аргументовані висновки; студент активно працює протягом усього семінарського заняття; демонструє глибоке володіння лекційним матеріалом; здатний висловлювати власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; студент активно працює протягом семінарського заняття; впевнено відповідає на додаткові запитання; відповідь супроводжується презентацією.
8	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом; обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити та розв'язувати завдання; самостійно оцінює життєві явища і факти, виявляючи особисту

	позицію щодо них; відповідь супроводжується презентацією; під час відповідей на додаткові запитання мають місце деякі неточності.
7	Студент демонструє достатньо систематизовані знання навчального матеріалу; аргументовано використовує їх; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх під час усних виступів та письмових відповідей; розкриває зміст теоретичних питань; відповідь супроводжується презентацією, яка містить певні неточності; при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі незначні помилки.
6	В цілому студент володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності; студент припускається помилок, відповідаючи на додаткові питання; відповідь супроводжується презентацією, в оформленні якої присутні серйозні помилки.
5	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; студент в цілому оволодів суттю питань з даної теми, втім, відсутні глибокий та всебічний аналіз представленого матеріалу, а також його обґрунтування та аргументація; студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.
4	Відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає їх зміст під час усних виступів та письмових відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому неточності; відповіді на запитання містять логічні та фактографічні помилки; відповідь не супроводжується презентацією.
3	Студент частково володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому суттєві помилки; не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей; відсутні відповіді на додаткові запитання; відповідь не супроводжується презентацією.
2	Студент демонструє фрагментарні знання; не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки; відповідь не супроводжується презентацією.
1	Студент досить слабо володіє навчальним матеріалом; не відповідає на додаткові питання; презентація відсутня.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	Зараховано
70 – 89	
50 – 69	
0– 49	Не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Глобальні трансформаційні процеси в країнах світової периферії (регіон Субсахарської Африки): виклики та можливості для України: матеріали міжнар. наук. конф. – Вид. укр. та англ. мов.: доповн. та уточ. / від. наук. ред. О.І. Лукаш; НАН України, ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». К., 2017. 240 с.
2. Гірман А.П., Волкова В.А., Ковальчук А.О. Зовнішня політика та міжнародні зв'язки Європейського Союзу. *Політикус. Науковий журнал*. 2020. Вип. 6. С.13 – 16.
3. Головченко В. Регіоналізм: Азія, Африка й Латинська Америка: навчальний посібник. Київ. Дипломатична академія України при МЗС України. 2013. 352 с.
4. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навчальний посібник / за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
5. Завада Я.І. Взаємовідносини Ірану та Саудівської Аравії в контексті регіональної безпеки. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2018. Вип. 4 (40). С. 37 – 41.
6. Китай в період реформ і відкритості: збірник наукових праць / За заг. ред. Н.Д. Городньої; ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», Інститут Конфуція Київського національного лінгвістичного університету. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2021. 288 с.
7. Китай очима Азії. Колективна монографія / Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України; Українська асоціація китаєзнавців. К., 2017. 316 с.
8. Китайська цивілізація: традиції та сучасність: матеріали XIV міжнародної наукової конференції, 5 листопада 2020 р. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 496 с.
9. Лікарчук Д.С. Зовнішня політика Китаю: конфлікти, перспективи, нові сценарії. *Регіональні студії*. 2021. № 25. С. 26 – 32.
10. Малиновська Н.В. Зовнішньополітична стратегія Франції в багатопольному світі на зламі XX – XXI століття. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2014. Вип. 2 (22). С. 144 – 148.
11. Мартинов А. Європейський Союз у постмодерній системі міжнародних відносин. *Європейські історичні студії*. 2022. № 22. С. 23 – 39.
12. Мартинов А. Формування та реалізація політики Європейського Союзу щодо близькосхідного регіону. *Європейські історичні студії*. 2018. № 11. С. 28 – 53.
13. Омельченко А.В. Франція та терористична загроза в регіоні Сахелю на початку XXI ст. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. 2016. Вип. 45. Т.2. С. 218 – 223.
14. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу. 2-е вид., доп. і переробл. / Київ–Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. С. 361 – 384.
15. Регіональні підсистеми міжнародних відносин: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Відп. ред. проф. О. П. Іваницька. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018. 444 с.
16. Толстов С. Африканський напрям у політиці Європейського Союзу. *Європейські історичні студії*. 2017. № 7. С. 17 – 44.
17. Asia and Africa Integration Processes as the Part of World Historical Development (the late 20th – the early 21st century): monograph / edited by V.O. Shved, english translation by Prypyk Y.O., Kravchenko M. V. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine, State

Institution «Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine», 2022. 285 p.

18. Essa A. Studies in Islamic Civilization. The Muslim Contribution to the Renaissance. 2020. 33 p.
19. Lymar M., Ahieieva V. The European defence policy and transatlantic cooperation in times of Obama and Trump administrations. *European historical studies*. 2020. № 16. P. 6 – 18.

Допоміжна література

1. Досвід Ради співробітництва арабських держав Перської затоки у процесах історичного поступу Близькосхідного регіону: збірник наукових праць / За заг. ред. канд. іст. наук., доц. В.О. Шведа. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2022. 160 с.
2. Інтеграційні процеси в Азії та Африці як складова світового історичного розвитку (кінець XX – початок XXI століття) : монографія / за заг. ред. В.О. Шведа, пер. англ. Прип'юк Є.О., Кравченко М.В. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2022. 285 с.
3. Завада Я. І. Іранська ядерна програма в контексті світової та регіональної безпеки. Дис ... докт. філос. Спец. 052 – «Політологія». Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний університет «Львівська політехніка», 2020. 248 с.
4. Окорокова В.В. Новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки (з 1945 року): Навчальний посібник. Одеса: Ун-т Ушинського, 2022. 238 с.
5. Толстов С.В., Дікарев О.І. Європейський Союз як суб'єкт міжнародних відносин. *Наукові праці МАУП*, 2013. Вип. 3(38). С. 60 – 73.
6. Федян'їн В.О. Зовнішня політика ОАЕ у період після «Арабської весни». Дис ... докт. філос. Спец. 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (29 – Міжнародні відносини). Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, 2023. 246 с.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕОЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. China's Provinces as Global Actors: Evidence from China-Africa Relations CHARLOTTE LENZ. URL: <https://www.lse.ac.uk/ideas/Assets/Documents/updates/2022-11-SU-ChinaProvinces-Lenz.pdf>
2. Does the European Union need its own army? Afghanistan withdrawal revives an old debate. URL: https://www.washingtonpost.com/world/europe/afghanistan-eu-army/2021/09/03/ee0f4eea-0c24-11ec-a7c8-61bb7b3bf628_story.html
3. Going to Europe? These 7 countries have tightened rules on Americans. URL: <https://www.washingtonpost.com/travel/2021/09/09/europe-travel-restrictions-americans/>

4. Eastern Partnership Territorial Cooperation Support Programme. URL: <https://www.euneighbours.eu/en/east/stay-informed/projects/eastern-partnership-territorial-cooperation-support-programme>
5. Nnko E. France in Africa: Enough is Enough. May 11, 2025. URL: <https://moderndiplomacy.eu/2025/05/11/france-in-africa-enough-is-enough/>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Політика глобальних акторів в країнах Азії та Африки» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=15209>.